

Guia d'eleccions sindicals

UGT.cat

Actualitzat octubre 2022

Índex

El preavis	4
Com es preavisa?.....	4
Quan es preavisa?.....	4
La mesa electoral	5
Qui la constitueix?.....	5
Funcions de la mesa electoral.....	5
El cens electoral	6
Qui forma part del cens?.....	6
Còmput de treballadors/ores.....	6
Les candidatures	7
Com es presenten les candidatures?.....	7
Qui pot presentar-les?.....	8
Qui pot ser candidat/a?.....	8
Qui pot votar?.....	8
La votació	9
Com es vota?.....	9
Modalitats de votació.....	9
Les actes electorals	10
Com es presenten les actes electorals?.....	10
El procés de delegats/ades de personal	11
Característiques del procés electoral per a delegats/ades.....	11
El procés de comitè d'empresa	13
Característiques del procés electoral per a comitè.....	13
Les impugnacions electorals	16
Reclamació prèvia a la mesa electoral.....	16
L'arbitratge.....	16

El preavís

Com es preavisa?

Requisits imprescindibles en tot preavís

1. Nom de l'empresa.
2. Nom del centre de treball.
 - A. En el cas d'agrupació de centres on treballen menys de 50 persones, s'han de sumar totes i incloure en el preavís una relació de tots i cadascun dels centres preavisats.
 - B. Si una empresa té centres on treballen 50 persones o més, aquestes han de tenir un comitè d'empresa propi (excepte en la funció pública) i no es poden agrupar amb la resta de centres.
3. Data d'inici del procés electoral, que coincideix amb la constitució de mesa. **Aquesta dada és imprescindible.**
4. Adreça del centre. **Molt important.**
5. Número de compte de cotització a la Seguretat Social.
6. Número d'identificació fiscal de l'empresa. Aquesta dada és **bàsica** per al desenvolupament correcte del nostre procés informàtic.
7. Conveni aplicable. Aquesta dada també és **molt important** per poder adjudicar correctament els resultats electorals a les federacions nacionals. **(ET 67.1, RD 1844/1944 2.4)**

Quan es preavisa?

1. El termini mínim per promoure eleccions és d'1 mes d'antelació a l'inici del procés electoral. **(ET 67.1)**
2. No obstant el punt 1, quan es promoguin eleccions per renovar la representació perquè la durada del mandat ha conclòs, aquesta promoció es pot dur a terme a partir de la data que faltin 3 mesos per al venciment del mandat. **(ET 67.1)**
3. L'empresa ha de tenir notificació del preavís, igual que l'OPRA, 1 mes abans d'iniciar-se el procés electoral. No obstant això, aquesta obligació pot suplir-se amb la presentació d'una còpia del preavís 20 dies abans de l'inici del procés electoral. **(ET 67.1, RD 1844/1994 4.1)**

La mesa electoral

Qui la constitueix?

1. El treballador o treballadora amb més antiguitat al centre de treball (president o presidenta), el treballador o treballadora de menys edat (secretari o secretària) i el treballador o treballadora de més edat (vocal). (ET 73.3 i RD 1844/1994 5.7 i 5.8)
2. S'han de nomenar persones suplents d'aquests càrrecs per si alguna o algunes d'elles volen presentar-se com a candidates.
3. El càrrec és irrenunciable, excepte casos excepcionals. (ET 74 i RD 1844/1994 5.2)
4. S'ha de constituir una única mesa en els processos de delegats/ades de personal. Això no obstant, en els processos de comitè d'empresa hi ha d'haver 1, 2 o 3 meses, en funció dels col·legis electorals. Tot i això, s'ha de constituir una mesa electoral per cada col·legi de 250 treballadors/ores o fracció. (ET 73.1 i RD 1844/1994 5.1)
5. Quan existeixin diverses meses electorals, es pot constituir una mesa electoral central, de 5 membres. (RD 1844/1994 5.1)

Funcions de la mesa electoral

1. És l'encarregada de governar el procés electoral, fixar el calendari electoral, rebre les candidatures, respondre les reclamacions que s'hi efectuin, redactar les actes i presentar-les a l'OPRA en un termini de 3 dies. (ET 73.2)
2. Pot **paralitzar el procés electoral (la votació)**, sempre que hi hagi **raons de força major**. (RD 1844/1994 5.5)
3. La mesa electoral ha de tenir sempre els documents originals del procés electoral. Les persones interessades no poden endur-se'ls, **per això s'ha de sol·licitar sempre còpia de tot**. (ET 75.6 i RD 1844/1994 5.13 i 5.14)
4. Les decisions de la mesa electoral s'han d'adoptar per majoria de vots dels seus membres. (RD 1844/1994 7)

Mesa itinerant (RD 1844/1994 7)

El cens electoral

Qui forma part del cens?

El cens electoral s'elabora a partir del cens laboral que ha de proporcionar l'empresa a la mesa electoral.

En el procés de delegats/ades de personal, l'empresa ha de lliurar a la mesa el cens electoral en el termini de 7 dies des de la comunicació del preavis. En el procés per a comitè d'empresa, la mesa sol·licita el cens electoral a l'empresa a partir de la seva constitució. **(ET 74 i 75.1 i RD 1844/1994 6.2 i 6.4)**

- Són electors els treballadors i treballadores majors de 16 anys d'edat i que tinguin una antiguitat a l'empresa d'almenys 1 mes. **(ET 69.2 i RD 1844/1994 6.5)**
- Són elegibles els treballadors i treballadores majors de 18 anys d'edat i que tinguin una antiguitat a l'empresa d'almenys 6 mesos, llevat de les excepcions. **(ET 69.2 i RD 1844/1994 6.5)**

Còmput de treballadors/ores

Computen com a treballadors/ores en el cens electoral:

1. El personal fix, inclòs el contractat a temps parcial.
2. El personal fix discontinu.
3. El personal amb contracte eventual superior a un any, inclòs el contractat a temps parcial.
4. Pel que fa a les persones amb contracte eventual FINS a un any, computen segons el nombre de dies treballats (també s'inclouen els dies de descans i festius) en el període d'un any abans al de la convocatòria d'eleccions. Cada 200 dies treballats o fracció, computa com un/a treballador/a més. S'ha de tenir en compte la jurisprudència, que manifesta la inaplicació de l'art. 9.4 pel fet de ser contrari a l'art. 72.2 ET. **(ET 62.1, 66.1, 72 i RD 1844/1994 9.4)**

Les candidatures

Com es presenten les candidatures?

1. Sempre en model oficial. **(RD 1844/1994 8.1 9)**
2. Es poden incloure treballadors/ores en les nostres candidatures sense necessitat d'estar afiliats/ades.
3. Les coalicions de sindicats legalment constituïts **no computen com a delegats/ades de la UGT.**
4. **A les candidatures, no s'han de posar les sigles de les federacions nacionals, únicament «UGT»,** per no tenir problemes posteriors amb l'atribució de resultats.
5. En eleccions a comitè d'empresa, s'han de presentar tants candidats/ates com llocs hi hagi per cobrir. No obstant això, un cop presentada la candidatura i fins a la votació, aquesta candidatura serà vàlida encara que només contingui el 60% dels llocs que s'hagin de cobrir. La reducció d'aquest percentatge determinaria la nul·litat de la candidatura. **(RD 1844/1994 8.3)**
6. Les candidates i candidats no poden ser mai membres de la mesa electoral. En cas que això passi, hauran de presentar la renúncia per escrit com a membres de la mesa en el moment de presentar les candidatures, i adjuntar aquesta renúncia a les actes electorals. **(ET 73.4)**
7. En processos per elegir delegats/ades de personal:
 - Si es presenta més d'una candidatura, **no s'han de presentar més candidats/ates que llocs per cobrir, per no dispersar el vot entre els qui es presenten per la UGT.**
 - Si només es presenta la candidatura de la UGT, **s'han de presentar més candidats/ates que llocs a cobrir, perquè hi hagi suplents.**
8. En processos per elegir membres del comitè d'empresa s'ha d'intentar **presentar el màxim nombre de candidats/ates possible**, per tal de:
 - Aconseguir més vots
 - Cobrir les possibles vacants que es produeixin en la candidatura.

Qui pot presentar-les?

1. Qualsevol sindicat legalment constituït o coalicions formades per dos o més sindicats.
2. Els treballadors/ores que avalin la seva candidatura amb un nombre de signatures d'electors/ores equivalent almenys a tres vegades el nombre de llocs per cobrir. (RD 1844/1994 8.1)

Qui pot ser candidat/a?

És el que hem definit com «elegible»:

1. Les persones que tinguin 18 anys d'edat i 6 mesos d'antiguitat a l'empresa *en el moment de presentar la candidatura davant la mesa electoral*.
2. Hi ha convenis col·lectius que estableixen que l'antiguitat mínima per presentar-se és de 3 mesos. (ET 69.2 i RD 1844/1994 6.5)

Qui pot votar?

És el que hem definit com «elector/a»:

1. Les persones majors de 16 anys d'edat amb un mínim d'1 mes d'antiguitat a l'empresa el dia de la votació. (ET 69.2 i RD 1844/1994 6.5)

La votació

Com es vota?

1. La votació s'ha de fer al centre de treball i durant la jornada laboral; per tant, durant l'exercici d'aquest dret les treballadores i treballadors estan exonerats de prestar treball efectiu. **(ET 75.1)**
2. L'empresa ha de facilitar tot el que calgui perquè pugui tenir lloc aquesta votació i sufragar les despeses que se'n derivin. **(ET 75.2)**
3. El vot ha de ser lliure, secret, personal i directe. **(ET 75.2)**
4. Les paperetes han de ser idèntiques en grandària, color, impressió i qualitat del paper, i s'han de dipositar en urnes tancades. **(ET 75)**
5. En els centres de treball on s'elegeixen delegats/ades de personal i hi ha candidatura tancada per la UGT, la votació, en la mesura que sigui possible, **s'haurà de fer a les 24 hores següents després de la constitució de la mesa electoral.**

Modalitats de votació

1. Personalment en el centre de treball i en el dia i hora assenyalats.
2. Si es preveu que el treballador/a-electora no podrà estar en el centre de treball el dia de la votació, podrà votar per correu certificat, prèvia comunicació (a través de l'oficina de correus o per persona degudament autoritzada) a la mesa electoral, que l'haurà de rebre a partir de l'endemà de la convocatòria electoral i fins a cinc dies abans del dia de la votació. En processos de delegats/ades de personal, si demana el vot per correu, el/la votant s'haurà d'adaptar al calendari electoral. **(ET 75 i RD 1844/1994 10)**
3. En aquells centres de treball en què els treballadors/ores no prestin la seva activitat en el mateix lloc amb caràcter habitual, l'acte de la votació podrà efectuar-se a través d'una mesa electoral itinerant, les despeses de la qual aniran a càrrec de l'empresa.

Les actes electorals

Com es presenten les actes electorals?

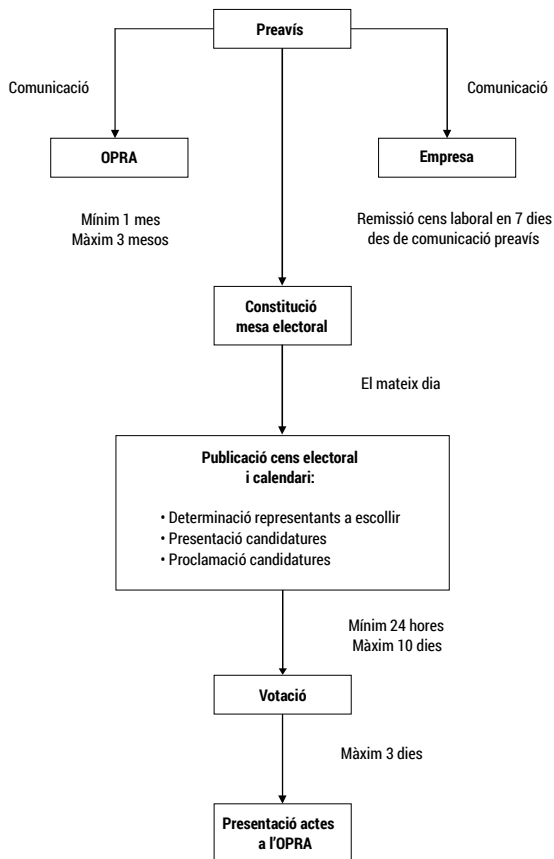
1. Les actes s'han de presentar completes, incloent-hi els vots declarats nuls o impugnats pels interventors/ores.
2. Perquè siguin registrades vàlidament, les actes han de ser en model oficial i signades per les 3 persones membres de la mesa electoral i el representant de l'empresa, juntament amb el segell d'aquesta. **(ET 75 4 i 6)**
3. **No s'ha de fer servir mai correu ordinari.**
4. La presidenta o president les ha de lliurar personalment a l'OPRA, que pot delegar-ho per escrit en algun membre de la mesa.
5. Es pot fer servir el correu certificat administratiu (oficina de correus). El nom del/la remitent de l'acta electoral ha de coincidir amb el del president o presidenta de la mesa o vocal que el president o presidenta hagi autoritzat **(cal incloure necessàriament fotocòpia del DNI del/la remitent)**.
6. També es pot fer servir el correu administratiu, que és el que es diposita a les oficines públiques habilitades a aquest efecte per a les eleccions sindicals o a qualsevol organisme públic (Govern Civil, Ajuntament, etc.).
 - Si es presenta el correu administratiu fora de les oficines públiques d'eleccions sindicals, cal tenir en compte que:
 - La data vàlida de registre serà la qual indiqui l'OPRA, i no el registre del lloc de lliurament de l'acta electoral. **(ET 75.6)**

El procés de delegats/ades de personal

Característiques del procés electoral per a delegats/ades

1. Es poden celebrar eleccions sindicals a tots els centres de treball amb una plantilla mínima de 6 treballadors/ores.
2. De 6 a 30 treballadors/ores, s'elegeix un sol delegat/ada de personal, i de 31 a 49 treballadors/ores s'elegeixen 3 delegats/ades de personal.
3. En els centres de treball amb plantilles entre 6 i 10 persones, **si aquestes no volen celebrar eleccions, han de lliurar, a la mesa electoral, un document signat per la meitat més un dels treballadors/ores, on consti que no volen celebrar eleccions.**
4. La mesa electoral ha de rebre el cens laboral de l'empresa en un termini de 7 dies (hàbils) des que els promotors li hagin comunicat la promoció d'eleccions sindicals. La mesa ha de fer públic aquest cens laboral, penjant-lo en el tauler d'anuncis del centre de treball, i el converteix en cens electoral. **(ET 74 i RD 1844/1994 6.4)**
5. La mesa electoral fixa la data de la votació amb un termini mínim de 24 hores des de l'hora de constitució de la mesa i fins a un màxim de 10 dies, sempre segons criteris de raonabilitat i segons ho aconsellin les circumstàncies. **(ET 74.2)**
6. En les paperetes de votació els noms de les persones candidates hi figuraran per ordre alfabètic del cognom. **(RD 1844/1994 9.1)**
7. En les paperetes de votació es marcaran, com a màxim, tants noms com llocs per cobrir. **(ET 70)**
8. No hi ha un mínim de persones candidates per presentar-se, i poden quedar vacants de representants per cobrir. **(RD 1844/1994 8.2)**
9. Surt o surten escollides les persones que obtinguin més vots. En cas d'empat entre dues o més persones candidates, s'elegeix la de més antiguitat a l'empresa. **(ET 70)**
10. Qualsevol reclamació que es faci davant la mesa electoral, a part de lliurar-la per escrit, s'ha de fer constar en l'apartat d'incidències previst en les actes. **(ET 75.4)**
11. Una vegada celebrades les votacions, el president o presidenta de la mesa ha de donar una certificació del resultat obtingut als interventors/ores acreditats. **(ET 75.5, RD 1844/1994 5.13)**

Esquema del procediment

El procés de comitè d'empresa

Característiques del procés electoral per a comitè

1. Ha de constituir-se comitè d'empresa a partir de 50 treballadors/ores. (ET 63.1)
2. El nombre de membres del comitè es determinarà per la mesa electoral a partir de la publicació definitiva del cens electoral.

De 50 a 100 treballadors/ores.....	5 membres
De 101 a 250 treballadors/ores.....	9 membres
De 251 a 500 treballadors/ores	13 membres
De 501 a 750 treballadors/ores	17 membres
De 751 a 1.000 treballadors/ores	21 membres
De 1.000 des d'ara, 2 més per cada 1.000 o fracció, amb el màxim de 75 (ET 66.1)	

3. La mesa electoral, una vegada constituïda, és l'encarregada de sol·licitar el cens laboral a l'empresa i, posteriorment, confeccionar i publicar el cens laboral. Aquesta exposició no pot ser inferior, en cap cas, a 72 hores. (ET 74.1)
4. Llevat de l'excepció que es diu a continuació, el cens de persones electores i elegibles s'ha de distribuir en dos col·legis, un d'integrat pel personal tècnic i administratiu i l'altre per les treballadores/ors especialistes i no qualificats. No obstant això, per conveni col·lectiu es pot crear un tercer col·legi electoral. (ET 71.1)
5. Per saber si s'han de constituir dos col·legis electorals, s'ha d'aplicar la fórmula següent:

$$\frac{\text{Nombre de treballadors/ores per col·legi 1} \times \text{Nombre total de delegats/ades}}{\text{Nombre de treballadors/ores del centre de treball}}$$

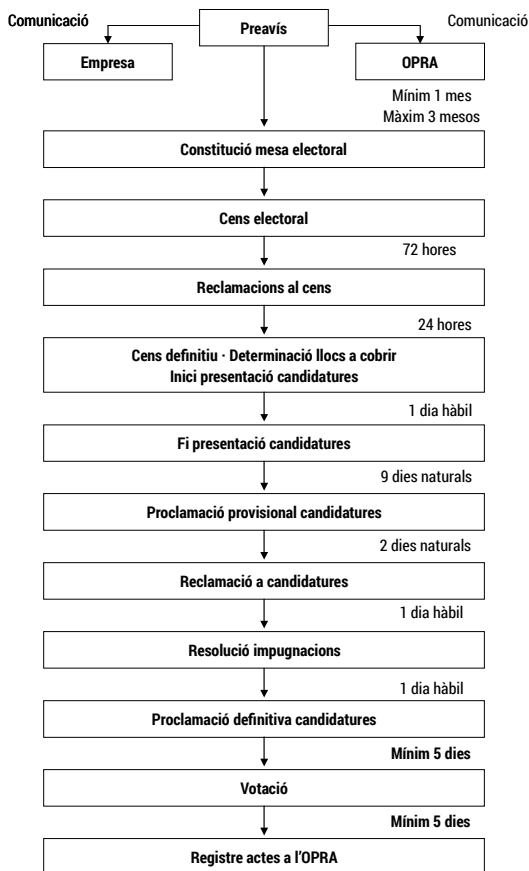
(RD 18884/1994 9.3)

Si el resultat és inferior a 0,5 únicament ha de constituir-se un col·legi electoral. (RD 18884/1994 9.3)

Si el resultat és igual o superior a 0,5, el quocient indica el nombre de delegats/ades per col·legi electoral. Si de la divisió en resulten quocients amb

- fraccions, s'ha d'adjudicar la unitat fraccionària al grup al qual correspondria la fracció més alta; si són iguals, l'adjudicació s'ha de fer per sorteig. (ET 71.1)
6. Es constitueixen tantes meses electorals com col·legis. No obstant això, s'ha de constituir una mesa electoral per cada 250 treballadors/ores o fracció. **És recomanable que si hi ha més d'una mesa per col·legi electoral, es constitueixi una mesa electoral central, de 5 membres triats d'entre els membres de les distintes meses electorals.** (RD 1844/1994 5.1, 5.14 i 7)
 7. Les candidatures són tancades; cada llista ha de contenir tants noms com llocs per cobrir, fins al moment de la presentació de la candidatura. S'han de presentar durant els 9 dies següents a la publicació definitiva de la llista d'electors/ores. **Un cop el cens esdevé definitiu, no és susceptible de ser impugnat, encara que posteriorment es descobreixi algun error. Per tant, és molt important repassar-lo a fons i, en cas de dubte raonable, reclamar-lo davant la mesa electoral durant el termini establert a aquest efecte.** (RD 1844/1994 8.3 i ET 74.3)
 8. No obstant el punt anterior, la renúncia de qualsevol candidat/a a partir de la proclamació provisional de candidatures i fins a la votació no comporta la nul·litat d'aquesta candidatura, sempre que conservi, com a mínim, el 60% dels llocs per cobrir. (RD 1844/1994 8.3)
 9. No tenen dret a l'atribució de representants aquelles llistes que no hagin obtingut, com a mínim, el 5% dels vots vàlids per col·legi. (ET 71.2b i RD 1844/1994 12.1)
 10. Per a la distribució dels membres del comitè d'empresa únicament es comptabilitzen els vots vàlids, s'exclouen els vots nuls i els vots en blanc. És a dir, s'atorga a cada candidatura el nombre de representants que ha obtingut, dividint el nombre de vots vàlids pel total de llocs a cobrir. (ET 71.2b)
 11. De cada llista surten elegides les candidates/ats per l'ordre en què figurin a la candidatura. (ET 71.2c)

Esquema procedimental

Les impugnacions electorals

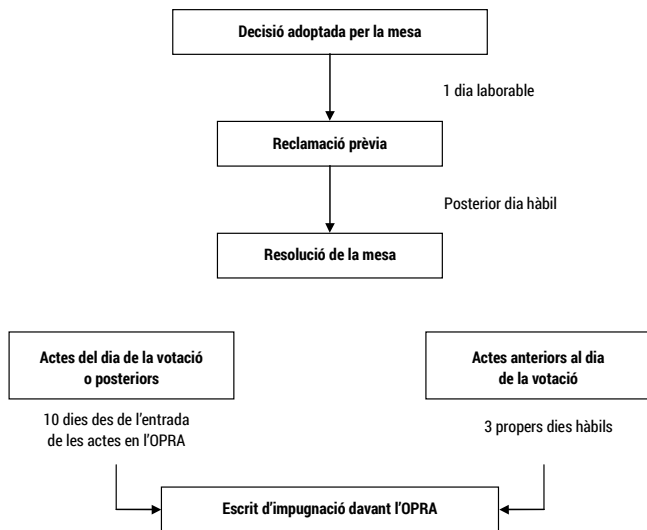
Reclamació prèvia a la mesa electoral

1. Durant el procés electoral i davant qualsevol decisió o fet de la mesa electoral que no s'ajusti a la legalitat vigent en matèria d'eleccions sindicals haurà d'interposar-se una reclamació prèvia davant la mesa fins al dia laborable següent a aquesta decisió o acte impugnable.
2. La mesa ha de resoldre la reclamació presentada durant el posterior dia hàbil. Si no es fa en aquest termini, s'entendrà que la reclamació ha estat rebutjada per silenci negatiu.
3. La reclamació prèvia serà necessària fins i tot quan es pretenguin impugnar actes del dia de la votació, encara que aquest requisit sigui de legalitat dubtosa perquè la mesa electoral ja no està constituïda.
4. La reclamació prèvia davant la mesa haurà de ser tant concreta com sigui possible i serà imprescindible incloure clarament el que es demana a l'apartat «Sol·licito». En cas contrari, en el posterior arbitratge, si escau, es pot al·legar indefensió pels fets que no hagin quedat clars en la reclamació. (ET 76.2)

L'arbitratge

1. La demanda arbitral s'ha de presentar davant l'OPRA en els terminis següents:
 - Si s'impugnen actes del dia de la votació o posteriors, 10 dies des de l'entrada de les actes electorals a l'OPRA.
 - Si s'impugnen actes anteriors al dia de la votació, el termini és de 3 dies hàbils des de l'endemà del dia que s'hagin produït els fets o resolts la reclamació per la mesa. No obstant això, si s'impugna per part d'un sindicat que no ha presentat candidatures, els 3 dies hàbils comencen a comptar des del coneixement del fet.
2. L'escrit de petició arbitral s'ha d'adreçar al promotor de les eleccions, a l'empresa i a totes aquelles parts que hagin presentat candidatures en aquest procés. La mesa electoral pot ser citada, encara que no serà part.
3. L'impugnant és l'obligat a remetre la demanda arbitral a cadascuna de les parts afectades. En cas contrari, es pot al·legar indefensió en la vista i desestimar la pretensió per defectes de forma.
4. La impugnació arbitral no comporta la paralització del procés electoral. (ET 76, RD 1844/1994 capítol III)

Esquema procedimental

Defensant els drets laborals des de 1888